

ADVIES WERKPLAN REE PROVINCIE FRYSLÂN
GEBIED 2

Jasja Dekker, 14-4-2020, Arnhem

In opdracht van de Faunabeheereenheid Fryslân heb ik de ‘werkplannen Ree’ van een ecologisch advies voorzien. Deze werkplannen zijn door gebiedscoördinatoren in samenspraak met de WBE’s opgesteld in het kader van de provinciale Opdracht, d.d. 17 december 2019 (kenmerk 01717451) ten aanzien van het beheer van reeën.

Bij het opstellen van de adviezen heb ik vooraf met de opdrachtgever afgesproken specifiek op de volgende zaken te letten:

- is er duidelijk sprake van een hotspot?
- wordt er ingezet op effectieve (volgens robuuste veldervaring of veldonderzoek) preventieve maatregelen?
- is het niet inzetten preventieve maatregelen maar kiezen voor afschot expliciet en duidelijk ecologisch onderbouwd?¹
- volgt de keuze voor afschotlocaties (afstand tot hotspot, habitat) uit de ecologie van de soort + lokale omstandigheden?
- is de ecologische kennis/uitgangspunten waarin de werkplannen vanuit wordt gegaan ook expliciet gemaakt?
- is de invulling gegeven aan het verzamelen van de informatie die nodig is voor het lerend beheren, op de daarvoor nodig ruimte- en tijdschaal (nauwkeurigheid)?

Het gaat hier om werkplan 2, dat de WBE Ameland omvat. Eerst bespreek ik de bovenstaande vragen, tot slot geef ik een aantal punten die niet onder die vragen vallen, dan wel van meer algemene aard zijn.

Is er duidelijk sprake van een hotspot?

Ja, deze worden besproken, maar aantallen per hotspot of een kaart met locaties worden niet gegeven.

Advies: (zie ook ‘Overige/Algemeen’): neem de aantallen en locaties al op in paragraaf II.2 Hotspots.

Wordt er ingezet op effectieve (volgens robuuste veldervaring of veldonderzoek) preventieve maatregelen?

In het plan wordt aangegeven dat de WBE’s zich ervoor willen gaan inzetten dat preventieve maatregelen worden genomen. Het gaat dan om plaatsing en onderhoud van wildspiegels en geven van voorlichting.

Is het niet inzetten preventieve maatregelen maar kiezen voor afschot expliciet en duidelijk ecologisch onderbouwd?

---

¹ Deze vraag wordt natuurlijk alleen behandeld als er wordt gekozen voor het middel afschot.

In het werkplan wordt gesteld dat ondersteunend afschot noodzakelijk is. Er is sprake van groei van de populatie in de jaren 2017-2019, omdat er geen afschot was toegestaan. Dit zorgde voor veel bewegingen en daarbij meer aanrijdingen. Er wordt daarnaast gesteld dat door de omvang van het gebied (een smal eiland) rust- en foerageergebieden vaak verder uit elkaar te vinden zijn, wat ook leidt tot meer bewegingen. Daaruit kan geconcludeerd worden dat er hier een hogere kans op aanrijdingen. Er wordt echter geen langere reeks van aantallen aanrijdingen per jaar gegeven waaruit de relatie tussen populatieomvang en aantal aanrijdingen blijkt.

Er wordt in het werkplan ingezet op afschot van een kwart van de populatie, zonder dat er een duidelijk plan is waar en op welke termijn er preventieve maatregelen worden ingezet.

Advies: maak het inzetten van preventieve maatregelen operationeel. Maak duidelijk waarom die preventieve maatregelen onvoldoende zijn en ondersteunend afschot nodig is.

Volgt de keuze voor afschotlocaties (afstand tot hotspot, habitat) uit de ecologie van de soort + lokale omstandigheden?

Niet van toepassing: er worden geen expliciete afschotlocaties genoemd.

Is de ecologische kennis/uitgangspunten waar in het werkplan van uit wordt gegaan ook expliciet gemaakt?

Ja, de keuze voor percentage afschot n.a.v. percentage slachtoffers wordt niet onderbouwd. Zie 'Overige/algemeen'.

Wordt er gewerkt volgens de zonering van 4 zones?

De FBE adviseert in het concept Faunabeheerplan Ree 2020-2024 het werkgebied te verdelen in vier zones:

1. locaties waar geen afschot gaat plaatsvinden vanwege het ontbreken van een directe relatie met de verkeersveiligheid;
2. locaties waar in het kader van de verkeersveiligheid een (al dan niet tijdelijke) nulstand wordt nagestreefd;
3. locaties waar in het kader van de verkeersveiligheid intensief afschot zal plaatsvinden;
4. locaties waar in het kader van de verkeersveiligheid het middel populatiebeheer op basis van dichtheid zo zorgvuldig mogelijk zal worden ingezet, om verspreiding naar hotspots of het ontstaan van nieuwe hotspots te voorkomen.

In het werkplan wordt deze zonering niet expliciet uitgewerkt. Er wordt zowel ingezet op afschot bij hotspots als in het omringende gebied. Hieruit volgt dat in de overige locaties geen afschot lokaal wordt toegepast (zone 1) maar dit wordt niet expliciet gemaakt. Het is niet duidelijk of met de hotspots en omringende gebied het gehele werkgebied wordt bedoeld, of een deel van het gebied

Advies: maak duidelijk op welke locaties het afschot is voorzien, en hoe deze samenhangt met de hotspots.

Is de invulling gegeven aan het verzamelen van de informatie die nodig is voor het lerend beheren, op de daarvoor nodig ruimte- en tijdschaal (nauwkeurigheid)?

Nee, er wordt wel gemeld dat het 'lerend beheren' zal worden toegepast, maar er wordt niet uitgewerkt welke gegevens door welke partijen worden verzameld en opgeslagen.

Advies: geef kort aan welke partij(en) verantwoordelijk zijn voor het vastleggen van afschot, tellingen en slachtoffers, en met welke precisie dit dient te gebeuren.

Overige/algemeen

Trends, ontwikkeling waar aanrijden met ree plaatsvinden worden in dit werkplan zeer kort besproken. Alleen de aanrijdingen van de laatste drie jaar worden gegeven. Locaties worden niet afgebeeld. Dat maakt het lastig om de beslissing bij minimale preventieve maatregelen intensief in te grijpen in de stand te doorgronden: de omvang van reden waarom wordt ingegrepen in de stand blijft onzichtbaar.

Advies: bespreek de aantallen en ontwikkeling van de slachtoffers op in het werkplan, inclusief kaart, in de paragraaf II. 2 Hotspots. Geef aan hoe de verschillen in aantallen/ontwikkelingen in slachtoffers doorwerken in de verdeling van het afschot over het gebied/de hotspots.

Een trend op een reeks van 3 jaar en bij zulke lage aantallen is te berekenen. De interpretatie wordt bemoeilijkt doordat alleen het aantal aanrijdingen van de 3 jaren zonder afschot wordt gegeven. Dat maakt de analyse van de trends en ontwikkelingen van aanrijdingen in deze vorm een zwakke basis voor de keuze voor afschot.

Er wordt ook verwezen naar ondersteunend onderzoek waaruit de relatie tussen populatieomvang en aantal aanrijdingen blijkt. Het is echter belangrijk om te beseffen dat de schaal bij die onderzoeken veel groter was (o.a. hele Veluwe, met dus een in absolute zin grotere populatie/meer wegen/hogere aantallen aanrijdingen, waarbij de invloed van lokale factoren tegen elkaar wegvallen).

De aanpak van het doorvoeren van preventieve maatregelen en de populatie verkleinen valt dan ook echt onder 'lerend beheren' en het is daarom van des te groter belang om de aanpak goed vast te leggen: waar (exact) wordt wat wanneer (op welke datum) geschoten, waar, wanneer gebeuren aanrijdingen, is de indruk dat dat beeld volledig is, welke acties worden ondernomen om alle aanrijdingen in beeld te krijgen. Dit zodat er echt geleerd kan worden van deze aanpak.

Advies: maak de redenering explicieter en onderbouw deze met lokale gegevens en ervaring: hoeveel aanrijdingen waren er in de jaren waarin nog wel afschot werd gepleegd?